

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

-----
budapest, 1982. november 9.

bel.

k e d d
-----

sb0001 4 130 mtib1001

társadalmi munka a fővárosért /1. rész/

1982. november 9. - budapesten a közelmúltban több kilométer járda épült, zöldellő parkokká változott néhány lakótelep gazzal benőtt földhányása, facsometék ezrei lombosodhatnak majd azok önzetlen munkája nyomán, akik ellenszolgáltatás nélküli, cselekvő támogatásukkal hozzájárultak szűkebb pátriájuk gyarapításához. az ideai településfejlesztő társadalmi munkát a kerületi tanácsok már a nemrégiben megkapott új szabályzat szerint értékelik, s ez lesz az alapja a napokban készülő jövő évi terveknek is.

a fővárosi tanács a közelmúltban fogadta el a településfejlesztést segítő társadalmi munkával kapcsolatos új szabályzatot, amelynek megalkotásában a hazafias népfront budapesti bizottsága is résztvett. a rendelkezés, amelyet a fővárosi sajátosságoknak megfelelően alakítottak ki, jobban szolgálja az egyéni kezdeményezéseket, egységesíti a társadalmi munka irányítását és szervezését, megszünteti értékelésük korábbi eltéréseit. az új társadalmimunka-kódexnek fontos vonása, hogy fokozottabban igényli a már meglévő értékek megóvásához, fenntartásához a lakosság támogatását. a szabályzat szól a társadalmi munkával kapcsolatos egyik lényeges teendőről, az akciók megszervezéséről is. értelmes, a lakóközösségek érdekeit szolgáló társadalmi munkák csak akkor lehetnek sikeresek, ha időben megteremtik a megfelelő tárgyi feltételeket, ha az illetékes tanácsok, hnf bizottságok a lakosság véleményét is figyelembe véve készítik el a munkaterveket. a közösségért vállalt feladatok közül azonban nem sorolható minden a

társadalmi munkák körébe, nem lehet számbavenni azokat az állampolgári kötelezettségeket, amelyeket tanácsi rendeletek rögzítenek, így például nem sorolható a társadalmi munkák közé a magántulajdonban lévő lakóházak előtti járdák tisztántartása, bár kiemelkedő fontosságú, forintokkal mégsem mérhető a gondoskodás az öregekről, a közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelemben. társadalmi megbecsülés övezi ezeket a tevékenységeket, s a szabályzat erkölcsi jelentőségük miatt magasra értékeli.

/folyt. köv./ kö

00.10 091182 2092

-. -

sb0002 4 130 mtib1002

társadalmi munka a fővárosért /2. rész/

a becslések szerint budapest lakossága ebben az évben várhatóan mintegy 375 millió forint értékű társadalmi munkával segíti a főváros fejlesztési terveinek megvalósítását. egyebek között új sportlétesítménnyel, gyermekjátsszóhelyekkel gyarapodott a ii. kerületi szabadság uti napközistábor. kőbányán a sportliget öntözőhálózat kiépítésénél, angyalföldön járdaépítésnél szorgoskodtak a környék lakói. a xv. kerületben a szilaspatak holtmedrének feltöltéséhez, földutak karbantartásához nyújtottak segítséget a lokálpatrioták és a kerület vállalatainak dolgozói. csepelen, a soroksári dunaág mentén egy sétány kialakításánál segédkeztek, s a felszíni vizek elvezetéséhez adtak hathatós támogatást. a xi. kerületben a gáz- és elektromos hálózat bővítéskor ragadtak ásót, lapátot a helybéliek, hogy a vezetékek árcai minél hamarabb elkészüljenek. /mti/

fr/tr/kö ag ie

00.11 091182 0923

-. -

sb0003 4 160 mtib1003

a művelődés új módszerei a muzeumokban /1. rész./

1982. november 9. - a muzeumokban a közművelődés új formáival próbálkoznak világszerte, hazánkban sincs másként. a korszerű művelődéstudomány tanítása alapján szakítani kívánnak a régi felfogással, miszerint a muzeumok a „kultúra templomai”, e felfogás sugallta, hogy a helyhez csakis tisztelettel, szemléltető magatartással illik. most sok muzeum az iskolák, a műhelyek, nem egyszer a játszóterek hangulatát eleveníti meg. a muzeumi szakemberek célja: a betérők kreativitására számító rendezvények elterjesztése, így a rendszeresen muzeumot látogatók körének bővítése. hogyan sikerül e feladatok megoldása - erre keresett példákat a magyar távirati iroda munkatársa néhány muzeumban.

a petőfi irodalmi muzeumban - 1980. októbere óta - korok - stílusok címmel tartanak foglalkozásokat szakközépiskolásoknak. a legújabb tankönyvekhez kapcsolódva egy-egy korszakot sokoldalúan, a társadalmi viszonyok összefüggéseit bemutató világítanak meg. az iskolai tananyagot kiegészítő foglalkozásokon tavaly háromezer diák vett részt. mindig éppen a bemutatott korszak stílusa, művészi ízlése alapján berendezett muzeumi környezetben a diákok kis csoportot alkotva vetélkednek egymással. a kérdések az ismert korszakra és művészeti stílusra utalnak. a foglalkozásnak versenyjellege van - vesztesek nélkül. jelenleg a puskás tivadar híradástechnikai szakközépiskola, a széchenyi kereskedelmi szakközépiskola, a ságvári endre nyomdaipari szakmunkásképző iskola, az irinyi jános vegyipari szakközépiskola, a szász ferenc szakmunkásképző iskola és az óvónőképző szakközépiskola diákjai látogatják rendszeresen, hetente két alkalommal az irodalmi muzeumot.

a nemzeti muzeumban tavasz óta havonta egy alkalommal, szombaton családi programmal várják a látogatókat. a régészeti kiállítás termeiben a kiállított tárgyakhoz kapcsolódó foglalkozásokat tartanak: bronzékszereket készítenek, edényeket, babákat öltöztetnek, gyöngyöt fűznek, szőnek, rajzolnak, mozaikot raknak. a népszerű rendezvények egy-egy alkalommal többszáz látogatója van, s míg a gyermekek elfoglaltságot keresnek maguknak, a szülők a folyóiratolvasóban várakozhatnak rájuk. a legközelebbi foglalkozás november 13-án lesz.

/folyt. köv./ kö

00.11 091182 2268

-. -

sb0004 4 160 mtib1004

a művelődés új módszerei ... /2. rész/

a budapesti történeti muzeumban néhány napja jelentették be: indul a muzeumról muzeumra elnevezésű rendezvénysorozat. munkahelyi brigádok, csoportok, baráti körök közreműködésére számítanak. kiállítások sorozatával vezetik végig a látogatókat Magyarország művelődéstörténetében a kezdettől napjainkig. e témában 16 programot ajánl a muzeum. a kiállításokon kérdőíveket kapnak a látogatók, akik játékos formában bizonyíthatják: mit tudnak a magyar művelődéstörténetről. a legjobb válaszolók részvételével jövőre szóbeli vetélkedőt rendeznek.

a budapesti történeti muzeum kezdeményezésére a muzeumról muzeumra elnevezésű program sikeréért - most először - összefogásra is vállalkoztak a különálló intézményekként működő budapesti muzeumok. a játékhöz kapcsolódó kiállításokat 14 muzeum rendezi meg. e rendhagyó eset emlékeztet is: a muzeumok a közművelődés eszköztárának különlegesen gazdag tartalékai. /mti/

jgy/ka/kö ag ie

00.12 091182 0986

-.-

sb0005 4 160 mtib1005

dalszínházi krónika

1982. november 9. - ezekben a napokban, hetekben több újdonság, érdekesség várja az operalátogatókat. novemberben három külföldi vendégművész lép a színpadra: lynne strow fiatal amerikai szopránénekesnő 15-én verdi aida-jának címszerepét énekli, peter dvorsky, a pozsonyi szlovák nemzeti színház, valamint a bécsi staatsoper magánénekes 29-én puccini bohéméletének férfi főhősét, rodolphe-ot formálja meg, sebastian gonzalez, a klagenfurti operaház tenoristája pedig az operaház együttesével 22-én és 24-én vendégszerepel győrben, verdi simone boccanegrájában gabriele adornót kelti életre.

premierre is sor kerül ebben a hónapban: 20-án és 21-én párhuzamos szereposztásban holland balettestet láthatnak az érdeklődők. mozart d-moll vonósnégyesére toer van schayk készített balettet az elhagyatott kert címmel, beethoven hammerklavier szonátájának adagio tételére hans van manen tervezett koreográfiát. a harmadik egyfelvonásos címe: emlékmű egy halott fiúért, jan

boerman elektronikus zenéjére, rudi van dantzig koreográfiájára. mindhárman a mai holland balett megteremtői, akiknek munkásságában jól ötvöződnek a klasszikus és a modern mozgásművészet elemei. az első és a harmadik balett diszleteit és jelmezeit toer van schayk tervezte, a másodikét jean-paul vroom. az előadáson az operaház balettegyüttesének legkiválóbb szólistái szerepelnek.

több előadáson új közreműködőkkel találkozhat a közönség: 23-án kovács jános először vezényli a don giovannit, jezerniczky sándor 10-én első ízben táncolja a tűzmadár címszerepét, 14-én berczelly istván először énekli a varázsfuvolában az öreg papot, 16-án jász klári a traviatában anninát, 22-én győrben maria teresa uribe a simone boccanegrában améliát.

a hónap jubileumi előadása 21-én lesz: huszonötödöszor láthatják a nézők offenbach kékszakállját. /mti/

da/pá/kö -ár ie

00.13 091182 1877

-.-

sb0006 4 160 mtib1006

kereszteslovagok építették, törökök is lakták

1982. november 9. - újabb épületmaradványokat tártak fel az istván király muzeum régészei székesfehérvár egyik legrégebbi városrészében, a hajdan mocsaraktól körülvett szigetben, ahol évek óta kutatnak a johannita kereszteslovagok konventjének maradványai után. a korabeli okiratok tanúsága szerint székesfehérvár e védett területére a tizenkettedik század közepén települtek be a kereszteslovagok, s - martirius esztergomi érsek, majd annak halála után eufrozina özvegy királyné segítségével - rendházat, templomot, s ispotályt, azaz kórházat emeltek. a szigetet az egész középkoron át a johanniták birtokolták, rendházuk oklevél-kiállító hiteles helyként s a rend dunántúli gazdasági központjaként is működött. a sziget - a johannita birodalom - a török háborúk idején a keresztény és a török csapatok átvonulási területe volt, s többször porig égett. a pompás épületek többsége is megsemmisült.

a föld alatt rejtőző nyolcszáz éves épületek maradványainak kibontása igen sok munkát ad a régészeknek, a rossz talajviszonyok miatt ugyanis a kutatóárkok napról-napra vízzel telnek meg. a nehézségek ellenére is sok értékes leletet hoztak már a felszínre. az idei feltárás egyik legszebb darabja egy emberfejes szenteltvíztartó maradványa volt, amelynek egyik felét már korábban

megtalálták. sok török konyhaedény is előkerült az ideai ásatás során, igazolva, hogy e helyen a székesfehérvárt sújtó 144 éves török uralom idején a hódító csapatok és a helyőrségek tagjai is laktak. a johannita birodalom feltárása még hosszabb időre munkát ad a régészeknek, bár igyekezniük kell, mert a hajdani szigetben új városnegyed épül. /mti/

dáv/fné/kö az ie

00.14 091182 1713

-. -

sb0007 4 160 mtib1007

jubiláló krónikamozgalom

1982. november 9. - tiz éves a baranyai krónikamozgalom, amely az országban először ismerte föl az „alulnézetből”, írt történelem fontosságát. a megyei tanács végrehajtó bizottságának határozata alapján 1982. óta minden településen krónikát vezetnek a fontosabb eseményekről, változásokról. a krónikáknak a helyi tanácsok a gazdái, szakmai irányításukat a pécsi levéltár látja el és fő támogatójuk a népfront bizottság.

a „falu jegyzői”, - száz meg száz pedagógus, népművelő, tanácsai dolgozó - naplószerűen rögzítik a természeti, gazdasági, társadalmi művelődési, politikai és egyéb eseményeket. elsőrendű kötelezettségük, hogy őszintén, pontosan, felelősséggel foglalják írásba községük mai életét. a megye nemzetiségi jellegének megfelelően több helyütt a magyar mellett német vagy szerb-horvát nyelven vezetik a feljegyzéseket, illetve készítik el a krónika összesítőjét.

országosan is egyedülálló vállalkozás ez: baranyában valósult meg ugyanis először a helytörténetírás egységes és átfogó mozgalma, amely az egész megyére kiterjed. a falusi anonyimok munkái napjaink történelemkönyvei. három részből állnak: az események időrendi jegyzékéből, az év végi összefoglalóból és a dokumentumok - fényképek, iratmásolatok, újságcikkek, plakátok - gyűjteményéből. az évkönyveket és mellékleteket a tanácsuléseken hitelesítik, így módon forrásértékű művek jönnek létre.

a krónikamozgalom első évtizedének termése: csaknem háromezer kötetnyi dokumentumanyag baranya hétköznapijairól. a községkrónikák egyik példányát a helyi tanács irattárában, a másik példányát a megyei levéltárban őrzik. a jubileum alkalmából kitüntették, megjutalmazták a legjobb krónikásokat, huszonnégy névtelen jegyzőt. /mti/

igó/bné/kö az ie

00.14 091182 1775

-. -

sb0008 4 150 mtib1008

vad-statisztika /1. rész/

1982. november 9. - az erdők-mezők vadjainak legutóbbi országos számbavétele arról tanuskodik: a magyar vadgazdálkodás a nemzetközi élvonalba tartozik, az állomány mind értékesebb és tartása, tenyésztése kifizetődő vállalkozás, - tűnik ki a központi statisztikai hivatal újabb kiadványából, amely a magyar vadgazdálkodás eredményeit összesíti. az adatok szerint a nagyvadállomány 1982-ben több mint háromszorta nagyobb a háboru előttinél és értéke megközelíti az 1,7 milliárd forintot. a vadgazdálkodásban azonban vannak még tartalékok: az apróvadakból kevesebb van, mint a háboru előtt, annak ellenére, hogy a mesterséges tenyésztéssel is igyekeznek gyarapítani az állományt. mindent egybevetve a hazai vadállomány csaknem hárommilliárd forint értékű.

a gyarapodó állomány évről-évre növekvő árbevételt tesz lehetővé. a vadgazdálkodásból származó árbevétel tíz év alatt több mint négyszeresére nőtt. az átlagosnál is jobban fejlődött az exportból származó dollár árbevétel, ami tíz év alatt megtízszereződött.

az eredmények még jobbak lehetnének, ha a veszteségeket sikerülne mérsékelni. a vadállományt érő károsodás egyrészt az élő szaporulat természetes elhullásából adódik, de előidézője a mezőgazdaságban általánosan alkalmazott kemizálás és a magas szintű gépesítés is. nagy károkat okoznak - főleg az apróvadállományban - a kártékony állatok is. míg a nagyvadfajokat nem éri nagyobb pusztulás ebből adódóan, az apróvadállomány károsodása évente viszont százalékos nagyságrendben mérhető. ugyanakkor évről-évre számottevő - az egyre jobban terjedő védekezési eljárások ellenére is - a nagyvad és a mezeinyul-állomány által az erdei- és a mezőgazdasági növényekben, valamint a közúti közlekedésben okozott kár. együttes értékük 1981-ben meghaladta a 120 millió forintot.

az ország területén öt nagyvad fajta él. állományukat tekintve az a legnépesebb az őz - 197 ezerrel -, ezt követi a szarvas, majd a vaddisznó és szinte azonos a däm vad- és a muflon-állomány nagysága, kerekén 6-6 ezret tartanak nyilván. míg néhány évtizeddel ezelőtt a nagyvad szinte kizárólag az erdőterületeken élt, addig ma már az őz és a vaddisznó otthonos lakója a mezőgazdasági területeknek is. a hasznos apróvad-állomány faj szerinti összetételét tekintve igen változatos és hazánk minden tájegységén megtalálható, - ez derül ki az összesítésből. gazdasági értékük és számuk alapján a fácán és a mezeinyul a legjelentősebb, de számottevő a mesterségesen szaporított vadkacsa-állomány is. /folyt. köv./ kö

00.15 091182 2542

-.-

sb0009 4 150 mtib1009

vad-statisztika /2. rész/

az apróvad életfeltételei az 1960-as évek első felétől kezdve fokozatosan romlottak, eszerint az állomány természetes szaporulata annyira csökkent, hogy már nem elégséges egy-egy faj természetes reprodukciójához. az egy hektárra számított apróvad sűrűség tíz év alatt 314-ről 276-ra csökkent.

törekedni kell mindenekelőtt a mezeinyul és a fogoly pusztulásának megelőzésére, az élőhelyek nyugalmanak biztosítására, ennek elengedhetetlen feltétele a vadgazdálkodók és a mezőgazdasági üzemek közötti szorosabb együttműködés. további lehetőséget kínál a vadfélék differenciáltabb és ezzel együtt fokozottabb védelme is. azokon a vadászterületeken, ahol nagymértékű az állomány csökkenése, rövidebb-hosszabb vadászati tilalommal kellene megakadályozni, vagy korlátozni a kilövést, illetve az élővad befogást, míg a jobb élőhelyadottságu vidékeken a védelem a jövőben lazább kötöttségű lehet. /mti/

jf/gg/kö ie

00.16 091182 0955

-.-

sb0010 4 150 mtib1010

telelőben a csikóménes

1982. november 9. - a szokatlanul hosszúra nyult, napfényes időjárás miatt a szokásosnál később, csak most, a novemberi fagyok beálltával terelték telelőbe a csipkéskúti csikóméneset. a félszáz egy-három éves lipicai csikó kora tavasztól egészen mostanáig a bükk fennsíkban lévő nyári karámban nevelődött. a zordabb időt azonban már istállóknban töltik az állatok, már csak napközben hajtják ki legelőkre őket, hogy az erdei ösvényeken futkossanak, vágtazzanak két-három órát.

hazánk egyetlen tisztavérű lipicai csikóménesét a névadó szülőföldjéhez, a jugoszláviai lipicához hasonló természeti környezetben tartják: a lovak a bükk fennsík sziklás kemény talaján, az időjárás szélsőségeinek kitéve igénytelenül és edzetté válnak. a nemes járásu - igába, hintó elé, sportcélra alkalmas - lipicaiakat külföldön is szívesen vásárolják. /mti/

kör/szn/kö az ie

00.16 091182 0898

-.-

sb0011 4 150 mtib1011

olcsó takarmánytárolók

1982. november 9. - olcsó takarmánytárolók készítését kezdték meg előregyártott elemekből az agárdi mezőgazdasági kombinátban. a győri mélyépítő vállalat paneljeiből épülő silók zöldtakarmányok és nedves kukorica tárolására alkalmasak. összeszerelésük alig egy hónapot vesz igénybe, áruk kétharmada a hagyományos módon - falazással - készültekének. az első négy - egyenként ötezer köbméter takarmány befogadására alkalmas - siló agárdon vizsgázott igen jó eredménnyel. a kedvező tapasztalatok alapján máris több gazdaság rendelt belőlük. az összeszereléshez szükséges acélszerkezeteket a velencei agrokompex-nél készítik, a szerelési munkálatokhoz pedig irányító szakembert küld az agárdi kombinát. /mti/

dáv/fné/kö az ie

00.17 091182 0764

-.-

sb0012 4 150 mtib1012

kisvállalkozás az állami gazdaságban

1982. november 9. - üres, kihasználatlan épületeit állattenyésztési célra adja bérbe részint saját dolgozóinak, részint más vállalkozóknak a soproni állami gazdaság. az első - nyolc ember összefogásával létrejött - sertésenyésztő társaság már megkezdte működését; a törzsállományt hatvan anyakoca képezi, ezek szaporulatát hizlalják meg és értékesítik a gazdaságon keresztül. más kisvállalkozások - növénytermesztésre - már korábban is alakultak; jellemző, hogy a kétszáz állandó dolgozót foglalkoztató gazdaság ezeregynéhány emberrel áll szerződéses kapcsolatban. mák termesztésére háromszáz tagu, hagyma termesztésre pedig egy nyolcvan tagot számláló társaság alakult; a gazdaság földjein termelnek szabad idejükben.

hetvenen arra vállalkoztak, hogy hatvan hektárnyi területet betelepítenek szőlővel, azt gondozzák, s ha termőre fordul az ültetvény, szüretelnek, a szőlőt feldolgozásra, értékesítésre átadják a gazdaságnak. a telepítés megkezdődött.

tervezik, hogy sertés és birka tenyésztésére újabb társulásokot szerveznek; a gazdaság a vállalkozókat támogatja: segít nekik rendbehozni a kihasználatlan épületeket, szaktanáccsal áll rendelkezésükre, gondoskodik a biztonságos takarmányellátásról s a megtermelt áru fölvásárlásáról. /mti/

cser/sza/kö az ie

00.17 091182 1328

--

sb0013 4 150 mtib1013

isoperl - hőszigetelő perlit

1982. november 9. - a tesztvizsgálatok bizonyossága szerint a hőveszteség akár 40 százalékkal is csökkenthető az új hőszigetelő szárazperlit keverék, az isoperl alkalmazásával. a könnyűbeton- és szigetelőanyagipari vállalat nyirtelek-belegrádi gyárának új termékét a helyszíni felhasználás során csak vízzel kell megkeverni és az elkészült vakolat, habarcs vagy beton azonnal használható. az isoperl halmazsűrűsége miatt a kivitelezési munkálatoknál kisebb fizikai erőlkifejtést igényel és hőszigetelő paraméterei kedvezőbbek

a korábban importból származó anyagokénál. az isoperlt ötféle változatban gyártják a szabolcsi településen: többek között készül külső, illetve belső falak vakolásához, valamint falazó perlithabarcs készítéséhez is. /mti/

kal/umné/kö az ie

00.18 091182 0810

--

sb0014 4 150 mtib1014

lakóterületi modell - tervpályázat

1982. november 9. - szeged általános rendezési terve szerint az északi városrészben, a családi házakkal körülépített nagy-szilléri dombot találták alkalmasnak arra, hogy a következő tervidőszakokban elsősorban a magánlakás-építés nagy és összefüggő építési területe legyen. ennek előkészítése érdekében a városi tanács az építésügyi és városfejlesztési minisztériummal és más országos szervezetekkel közösen pályázatot hirdetett a nagy-szilléri domb beépítésének megtervezésére.

a pályázat a feladat ujszerű megközelítését kéri a tervezőktől. követelmény, hogy először az általuk szükségesnek és optimálisnak vélt lakóterületi életforma-modellt dolgozzák ki, amely figyelembe veszi a családok nagyságának, összetételének arányait és a társadalmi rétegződést is. ebben a modellben tehát a közösségi és társadalmi igényeket fogalmazzák meg, s ennek megfelelően gondoskodjanak az építészeti, területrendezési megoldásokról. szükség lesz például olyan külső övezet építésére, amely korlátozott formában bizonyos mezőgazdasági tevékenységet is lehetővé tesz. a sport, a kulturális, a szórakoztatási létesítmények és játszóterek, parkok telepítését is a differenciált közösségi használatnak legmegfelelőbb módon oldják meg. az elgondolások szerint a kijelölt területen mintegy tíz év alatt fokozatosan 2000-2500 lakást építenek a szükséges kereskedelmi és egyéb szolgáltató létesítményekkel és közintézményekkel együtt.

a legjobb pályaművek díjazására és megvásárlására összesen 510.000 forintot irányoztak elő. a bíráló bizottság a jövő év március végéig hirdeti ki a pályázat eredményét. /mti/

sb/kö sl ie

00.19 091182 1667

--

sb0015 4 130 mtib1016

szocialista országok orvostudományi társaságai szövetségének viii. konferenciája

1982. november 9. - a szocialista országok orvostudományi társaságai szövetségének viii. konferenciája kezdődött meg kedden a gellért szállóban. dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter és dr. zoltán imre a motesz elnöke köszöntötte a résztvevőket - bulgária, csehszlovákia, az ndk, kuba, Lengyelország és a szovejtunió - orvostudományi társaságai szövetségének küldöttségeit, akik beszámolnak szövetségük munkájáról, együttműködésük, a nemzetközi tudományos szervezetekben kifejtett tevékenységük eredményeiről.

dr. nyerges gábor, a motesz főtitkára arról tájékoztatta a résztvevőket, hogy szövetségük az utóbbi három évben a magyar mentésügyi tudományos társasággal, a magyar kórház szövetséggel, és a magyar pszichiátriai társasággal gyarapodott, így tagegyesületeik száma 60-ra növekedett. ezek tagjainak száma jelenleg több mint 26.700. tevékenységükről szólva kiemelte, hogy a szövetség anyagilag és erkölcsileg támogatja a fiatal szakemberek tudományos munkáját, szakmai fejlődését. lehetővé teszi például, hogy a társaságok által javasolt fiatal szakemberek részt vegyenek a szocialista országok orvostudományi rendezvényein. rámutatott arra, hogy a szocialista országok orvostudományának nemzetközi elismerését bizonyítja az, hogy társaságaik számos képviselője vesz részt a nemzetközi szervezetek vezetőségeiben, Vénnek köszönhető, hogy a szocialista országokban is gyakran tartanak orvostudományi világkonferenciákat. a háromnapos konferencián megvitatják az orvosok szerepét, az orvostudományi társaságok szövetségeinek feladatait az orvosok a nukleáris háború ellen - nemzetközi mozgalomban. szó lesz arról is, hogy az orvos tudományi társaságok miként segíthetik elő az egyetemi káderek továbbképzését. a küldöttségek vezetői kerekasztal megbeszélésen nemzetközi kapcsolataik bővítésének lehetőségeiről tárgyalnak majd. /mti/

me/ka/s pr
09.51 091182 1972

Vérszobában

sb0016 4 150 mtib1019

1 szezón - szabadidőruházzati társaság

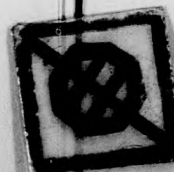
1982. november 9. - a szabadidőruházzat iránt megnövekedett igények jobb, színvonalas kielégítésére fogott össze a budaflax lenfonó- és szövíipari vállalat, az elegant május 1. ruhagyár, a zalaegerszegi rekord ruhaipari szövetkezet, valamint a skála-coop és megalakította a 1 szezón szabadidőruházzati ipari és kereskedelmi gazdasági társaságot. az erről szóló szerződést kedden írták alá a novotel szállóban, ahol a társaság gazdasági céljairól, működéséről sajtótájékoztatót, az általuk gyártott és forgalmazott termékekből pedig bemutatót tartottak.

a társaság alapvető célja - mondotta honti lászló, a budaflax vezérigazgató-helyettese - a korszerű, divatos, összehangolt szabadidőruházzati kínálat megteremtése, az igények gyors kielégítése. a termelők és kereskedők együttműködése közös érdekeltségen alapul, tőkéjük 85 millió forint. a társaság 1983-as kínálata mintegy 4.5 millió négyzetméter alapanyagból feldolgozott csaknem 2 millió különböző ruházati cikkből áll. a főbb termékek márkázott, védett néven kerülnek forgalomba, közülük ismertek már a trapper és a week-end szabadidőruhák. újdonságnak számítanak az elasztikus szállal kevert rugalmas szövetből készült stretch farmeröltözékek, a vízlepergető tulajdonságu dzsekik, nadrágok. a társaság egy egészen új poliészter-pamut és poliészter-len szál keverékéből készült safari anyagot is forgalomba hoz, amelyekből könnyű, kényelmes női és férfi együttesek, kosztümök, overálok készülhetnek.

terveikben a hazai kereskedelmi üzlethálózzat ellátásán kívül szerepel az export is, áruházzai cserék formájában. /mti/

os/pá/zsu sl
11.11 091182 1651

--

sb0017 3 130 mtib1020

világifjúsági nap: november 10./1. rész/

1982. november 9. - harminchét évvel ezelőtt, 1945. november 10-én Londonban, az Albert Hallban a háború borzalmaiktól megcsömörlött, a fasiszta elnyomás ellen küzdő fiatalok milliói képviselőiben az ifjúsági világkonferencia résztvevői megalakították a demokratikus ifjúsági világszövetséget. azóta ez a nap a világifjúság napja.

x x x

kárpati miklós, az mti hirmagyarázója írja:

az akkor elfogadott divsz-alapokmány a világszövetség elsőrendű feladatának jelölte meg a béke védelmét, a békéért, a leszerelésért, a fegyverek nélküli világért, a szabadságukért és függetlenségükért küzdő népek támogatásáért, az államok és a népek közötti barátság és megértés szellemének erősítéséért az elmúlt csaknem négy évtizedben nemzetközi akciókkal, világméretű és regionális ifjúsági tanácskozásokkal, nagyszabású demonstrációkkal járult hozzá napjaink legnagyobb, a haladó, demokratikus ifjúsági szervezeteket tömörítő nemzetközi ifjúsági szövetsége.

a haladó ifjúsági mozgalom világszervezetének létrehozása annak idején egyben tükrözte azt a felismerést is, hogy az emberiség sorsa szempontjából milyen nagyjelentőségű az ifjú nemzedék magatartása. az azóta eltelt időszak is igazolja, hogy a világ ifjúságának egyre nagyobb része ismeri fel felelősségét az emberiség és saját jövőjének formálásában. a világpolitikában az elmúlt években ismét hűvösebbé vált légkörben a fiatalok százezrei, milliói emelnek szót az enyhülési politika eredményeinek megvédéséért és továbbviteléért, a békés egymás mellett élés elvének megvalósításáért, a társadalmi haladásért vívott világméretű harcban. az ifjúság egyre növekvő szerepét tükrözi az is, hogy az ENSZ 1985-öt a nemzetközi ifjúság évének nyilvánította. a jelenlegi, feszültséggel terhes nemzetközi helyzet azonban még inkább szükségessé teszi, hogy a fiatal nemzedék ne kampányszerűen, hanem érdemben vegyen részt a jelen és a jövő alakításában. ez azt jelenti, hogy a nemzetközi szervezetekben, így a demokratikus ifjúsági világszövetségben is minden lehető meg kell tenni az agresszív imperialista politika következményeinek elhárításáért, utját kell állni az esztelen fegyverkezési hajszának.

nemcsak a nemzetközi fórumokon, hanem nemzetileg is a fiataloknak hathatósan kifejezésre kell juttatniok ragaszkodásukat alapvető jogukhoz, a békés élethez. a demokratikus ifjúsági világszövetség tagszervezeteibe tömörült sok milliónyi fiatal e célok érdekében készen áll aktív és elkötelezett fellépésre. /folyt. köv./

km/pá/zsu sl

11.35 091182 2560

sb0018 4 130 mtib1021

magyar-osztrák mederszabályozás

1982. november 9. - avatóünnepséget tartottak kedden szentgotthárd mellett a magyar-osztrák államhatáron: befejeződött a lapincs patak szabályozása, s elkészült a szentgotthárdot és az ausztriai neuheiligenkreutzot egyaránt védő töltés. a korábban oly sok bajt okozó patak szabályozásáról 1978-ban döntött a magyar-osztrák vízügyi bizottság, a munkákat a nyugat-dunántuli vízügyi igazgatóság körmenyi, valamint a burgenlandi tartományi hivatal vízügyi szekciójának güssingi építésvezetője végezte el.

a 23 millió forintba, illetve 16 millió schillingbe kerülő szabályozás földmunkáit mindkét oldalon a magyarok, a kőbiztosítás tennivalóit pedig az osztrákok végezték, míg a közös védőtöltést ki-ki saját területén építette meg. a lapincs érintett szakasza teljesen megváltozott: három kanyart levágtak medréről, így az háromszáz méterrel megrövidült, s mindkét oldalán művelés alá vonható földterület keletkezett a korábbi zsombékos, nádas, bozótos vidéken. az eddigi háromszorosára emelkedett a patak vízáteresztőképessége, a kiegyenesített meder most másodpercenként 380 köbmétert tud továbbítani. ha egy jövőbeni áradás ennél is több vizet hozna, a két települést megvédi a majdnem kör alakú, közös töltés.

„kiegyenesedett”, a két ország határa is, mely mintegy kilométernyi hosszban a lapincs medrének közepén húzódik - kialakításához 3,5 hektárnyi területet cserélt el Ausztria és Magyarország. /mti/

kre/mmé/s st sl

11.40 091182 1483

sb0019 4 130 mtib1023

világifjúsági nap: november 10. /2. rész/

a szocialista országokban az ifjúság megfelelő részt vállal és kap a társadalom előtt álló feladatok megoldásából. a fiatalok tehát közvetlenül részt vehetnek a társadalom életében, cselekvési lehetőségüknek több helyütt törvényben megfogalmazott biztosítékai vannak. az állam gondoskodik arról, hogy a fiatalok érdemi munkát végezzenek. magyarországon az ifjúsági törvény megalkotása a világon az elsők között fogalmazta meg, hogy elősegítse az ifju nemzedék felkészítését hivatására, a szocializmus építésében reá váró feladatokra, és mind kedvezőbb feltételeket teremtsen a magyar népköztársaság ifjúságpolitikájának megvalósításához.

a divsz megalakulásától kezdve arra törekedett, hogy összefogja a legkülönbözőbb politikai beállítottságú ifjúsági szervezeteket, a közösen meghatározott érdekek alapján. a világszövetség így rendszeresen elemzi, hogy miért nő a munkanélküli fiatalok száma a fejlett tőkés országokban. ez persze általánosabb kérdésekhez is elvezet: ugyanis a kapitalista rendszer sajátosságából, lényegéből fakadó folyamat a fiatalokban kialakult kítaszitottság érzése, a kábitószerek fogyasztás rohamos terjedése, s az ezek elleni küzdelem összefonódik a társadalmi változásért folytatott harccal.

[xi.

a demokratikus ifjúsági világszövetség ez év júniusában prágában megtartott közgyűlésén megfogalmazott határozatok is azt tükrözik, hogy máig is érvényes a 37 évvel ezelőtt elfogadott harci program. a divsz ma is a béke megőrzése, a társadalmi haladás szolgálatában áll. alapvető feladatának tartja - miként a világszövetség képviselői hangsúlyozzák -, hogy a szövetség munkájában résztvevő 112 ország csaknem 300 tagszervezete segítségével a világ haladó ifjúságának egészét felsorakoztassa a nukleáris fegyverkezés ellen, a békéért és a leszerelésért vívott harcban. állást foglal a közel-keletről, libanonról és palesztináról, s a térség problémáinak igazságos rendezésére szólít fel, felhiva a figyelmet, hogy fokozni kell a harcot a palesztin nép önrendelkezési, önálló államalapítási jogának érvényesítéséért. szolidaritást vállal afrika, ázsia és óceánia, délkelet-ázsia népeinek és ifjúságának a nemzet függetlenség megőrzéséért, a társadalmi haladásért, a békéért folytatott harcával. a divsz tagszervezetei támogatják afrika népeinek igazságos harcát a teljes nemzeti függetlenségért, a demokráciáért, az imperializmus, a gyarmatosítás és az ujragyarmatosítás, a reakció, a faji megkülönböztetés és a fajüldözés ellen. /folyt. köv./

km/pá/zsu sl
11.48 091182 2550

-.-

sb0020 4 130 mtib1024

gyermekgyilkosság törökbálinton /1.rész/

1982. november 9. - négy éves kislányának tragikus tüzhaltála miatt kell viselnie a büntetőjogi felelősséget az 56 éves toldi lászló törökbálinti lakosnak, aki a pest megyei rendőrfőkapitányságon most folyó nyomozás során a bűnösségét elismerte, hozzátéve, hogy nem csak gyermekét akarta elpusztítani, hanem önmagát is. az október 1-re virradó éjszaka történt bűncselekmény előzményeiről és körülményeiről dr. darvas józsef alezredes, a vizsgálati osztály vezetője adott tájékoztatást:

toldi lászló a feleségét 1959-ben baltával megölte. ezért életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték, majd - jogszabályváltozás folytán - büntetését 15 évre változtatták. letöltötte. 1974-ben szabadult. úgy tűnt: sikeresen illeszkedik be a társadalomba. egy építőipari vállalatnál helyezkedett el, ahol munkájával meg voltak elégedve, többször kapott jutalmat is.

1975-ben ismét családot alapított. börtönbeli keresményéből törökbálinton telket vásárolt, s arra kis faházat épített. élettársa 1978-ban hozta világra gyermeküket. a kicsi lányt - a nyomozati adatok szerint - az apa nagyon szerette, főzött rá, gondját viselte. toldi sokáig rendesen dolgozott, s nem is került összeütközésbe a törvénnyel. azonban italozott. élettársával együtt korábbi lakóhelyükön, mányon, csakugy, mint később törökbálinton törzsvendégei voltak a környék eszpresszójának, borozójának, ahova a gyermeket is gyakran magukkal vitték. az ivást többnyire „időben„ abbahagyták. ez év januárjában azonban toldi egy alkalommal nem érezte, hol a határ: ittasan verekezésbe keveredett - s garázdaságért hat hónapi szabadságvesztésre ítélték. élettársának állítása szerint ettől kezdve teljesen megvadult. a börtönbe szeptember 28-án kellett volna bevonulnia, de ezt elmulasztotta, a szüreti munkákra hivatkozva. az élettárs azt vallotta, hogy szeptember 30-án reggel toldi fojtogatta, s azzal fenyegette, hogy őt, a gyermeket és magát is megöli. ekkor az asszony elment otthonról, majd este és az éjszakai órákban kétszer is megpróbálta elvinni magával a kislányt a házból - sikertelenül. a férfi lefeküdt, majd - vallomása szerint - a kora hajnali órákban felébredve átgondolta. és teljesen kilátástalannak ítélte helyzetét. kislánya jövőjét is sötétnek látta, ezért úgy döntött: önmagát is, a gyermeket is megöli. /folyt./

of/zsu sl
11.53 091182 2366

-.-

sb0021 4 130 mtib1025

gyermekgyilkosság ... /2.rész/

a gyermekgyilkosság körülményeit vizsgálva a nyomozók megállapították, hogy toldi előbb a háznál található petróleumot és benzint összeöntötte egy vödörbe, s úgy tervezte, hogy miután meggyújtja a keveréket, felakasztja magát. a gyufa szikrája azonban robbanást okozott a benzingőzzel telített szobában. a férfi elvesztette eszméletét, s később a ház közelében tért magához. a mentés ekkor már lehetetlen volt, s a kislány a lángok között lelte halálát.

a pest megyei rendőrfőkapitányság az igazságügyi szakértői vizsgálatok lefolytatása után nyújt be vádemelési indítványt az ügyészséghez. /mti/

i sr-of/ag/zsu sl
11.54 091182 0668

-.-

sb0022 4 180 mtib1027

időjárásjelentés /1.rész/

1982. november 9. - a meteorológiai intézet jelenti 1982. november 9-én 12.00 órakor:

folytatódik az enyhe idő

a szovjetunió északkeleti vidékein még mindig tart az igen hideg idő, és sokfelé havazik. európa többi részén enyhébb az időjárás. az óceán fölött lévő nagy méretű ciklon délről enyhe levegőt hoz szárazföldünk nyugati, középső és északi területei fölé. a nedves léghullámok széles felhőzetet hoztak létre a skandináv-félszigettől a lengyel-alföldön át az alpok és a kárpátok térségéig. a felhősávból többfelé esik az eső. változatos a felhőzet, és sok helyen esik záporosó a brit-szigeteken és franciaországban is. csöndes, párás, eléggé hideg időt jelentenek kelet-dél-kelet-európából. a balkán félszigeten gyakori a reggeli köd, majd ennek megszűnése után sok a napsütés.

hétfőn hazánk legnagyobb részén napos idő volt. főleg a nyugati határvidékeken nőtt meg gyakran a felhőzet. esőt nem jelentettek. sokfelé fújt erős, a dunántulon néhol viharos. délies szél. a hőmérséklet csúcserőke 4 és 10 fok között volt. ma hajnalra a keleti, északkeleti megyékben mínusz 2, mínusz 7, máshol általában

mínusz 2, plusz 7 fokig hült le a levegő. a legenyhébb a nyugati határvidék volt.

kedd délelőtt változóan felhős, főleg a dunántulon szeles, az ország nagy részén enyhe idő volt. 11 órakor a hőmérséklet szeszélyes területi eloszlásban 5 és 16 fok között váltakozott.

budapest belterületén hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 2,4 fok volt, és ez 4,8 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten 8 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1021 mbár, gyengén süllyed.

várható időjárás szerda estig:

-----

az időnként megnövekvő felhőzetből inkább csak a nyugati és déli országrészben valószínű szóróványosan kisebb eső, zápor. a dunántulon viharos déli szél mérséklődik. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 1 és 6 fok között, de nyugaton 8, északkeleten viszont 0 fok körül alakul. a nappali hőmérséklet szerdán 9 és 14 fok között lesz.

/folyt./

zsu sl
12.36 091182 2139

-.-

sb0023 4 180 mtib1028

időjárásjelentés /2.rész/

budapesten szerda reggelig csak időnként növekszik meg a felhőzet, eső nem várható. a déli szél a város egyes részein élénk marad. a hőmérséklet 21 órakor 6, holnap hajnalban 3-4 fok körül alakul.

a duna vízállása budapestnél 130 cm, hőmérséklete 7,8 fok.

/mti/

zsu sl
12.38 091182 0324

-.-

sb0024 4 130 mtib1031

s.hegedüs László afrikába utazott

1982. november 9. - s.hegedüs Lászlónak, a hazafias népfront országos tanácsa titkárának vezetésével kedden afrikába utazott a hazafias népfront országos tanácsa, a magyar szolidaritási bizottság és az országos béketanács küldöttsége. a küldöttség látogatást tesz angolában, mozambikban, etiópiában, a jemeni népi demokratikus köztársaságban, és tárgyalásokat folytat a partnerszervezetekkel.
/mti/

tr/s ag pr

13.09 091182 0462

--

sb0025 4 130 mtib1032

balesetek

1982. november 9. - nyiregyháza külterületén takács józsef 36 éves gépkocsivezető, nyirturai lakos tehergépkocsival fékezés közben elütötte az uttest szélén álló kádár miklós 40 éves darukötöző, nyirpazonyi lakost, aki olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint takács józsef figyelmetlenül vezetett. a rendőrség bevonta vezetői engedélyét, és tovább folytatja a baleset vizsgálatát.

pest megyében, a turai vasutállomás közelében egy személyvonatból kiesett és a helyszínen meghalt born árpád 49 éves vetőmagtisztító, hatvani lakos. az ügyben a rendőrség vizsgálatot indított. /mti/

mv/s pr

13.14 091182 0686

--

sb0026 4 130 mtib1033

elhunyt türk mihályné

1982. november 9. - életének 78. évében elhunyt türk mihályné, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, aki 1937 óta volt tagja a pártnak. temetése november 12-én 14 órakor lesz a vecsési temetőben.

mszmp budai járási bizottsága

magyar ellenállók, antifasiszták szövetsége

/mti/

s pr

13.20 091182 0385

--

sb0027 4 130 mtib1034

világifjusági nap: november 10. /3.rész/

a világszövetség munkájában az elkövetkezőkben is megkülönböztetett helyet kapnak a békét, az enyhülést, a leszerelést és a szolidaritást szolgáló akciók, amelyek felölelik valamennyi földrész ifjúságának problémáját. /mti/

km/pá/s bc sl

13.26 091182 0297

--

sb0028 4 130 mtib1036

a szlovén települések fejlődéséről tárgyalt a vas megyei nemzetiségi bizottság

1982. november 9. - vas megye szlovén lakosságu hét településének fejlődéséről, lakóinak életkörülményeiről tanácskozott kedden rábafüzesen a megyei nemzetiségi bizottság. a tanácskozáson beszámoltak arról, hogy a megye vezető szervei nagy figyelmet fordítanak a községek, valamint központjuk, szentgotthárd egészségügyi, szociális, kommunális és közművelődési ellátásának javítására. az elmúlt öt éves időszakban kapott korszerű orvosi rendelőt szentgotthárd, apátistvánfalván orvosi rendelő és védőnői lakás épült. felsőszölnök új iskolával, óvodával, klubkönyvtárral gazdagodott. rábafüzesen felújították az iskolát, rábatótfalun kiépült az ivóvízhálózat, s vezetékes ivóvizet kap rövidesen rábafüzes és jakabháza is. valamennyi községben javult a közvilágítás, megépültek a szilárd burkolatú járdák, korszerűsítették a kereskedelmi hálózatot.

a szlovén nemzetiségi lakosságu települések iskoláiban és óvodáiban biztosított az anyanyelvi oktatás. különösen szép eredményeket értek el a nemzetiségi hagyományokat ápoló amatőr művészeti mozgalomban. olyan kiváló együttesek működnek ezen a vidéken, mint a felsőszölnöki vegyeskórus, a szakonyfalui néptáncsoport, a rábatótfalui és rábafüzesi asszonykórus, a rábatótfalui pávakör, valamint az apátistvánfalvai irodalmi színpad.

a tanácskozáson bejelentették, hogy szentgotthárdon a népek barátsága klub programjába vette egy állandó kiállítás létesítését; a szlovén tájházban a nemzetiségi terület néprajzi értékeit mutatják be. ugyancsak szentgotthárdon a közeljövőben egy tizenhat tantermes, nemzetiségi nyelvet is oktató általános iskolát építenek. /mti/

Lér/mné/s st pr

13.56 091182 1748

-.-

sb0029 4 150 mtib1038

háromszázezer tonna hulladékot hasznosítanak

1982. november 9. - a méh tröszt vállalatai az idén várhatóan 32 - 35 ezer tonnával több hulladékot - vasat, színes fémet, papírt - gyűjtenek be a lakosságtól, mint tavaly. a 300 ezer tonnát megközelítő hulladék újrahasznosítása - az eredeti nyersanyagok árát alapul véve - mintegy 60 millió dollár megtakarítását teszi lehetővé - hangsúlyozták kedden a méh tröszt sajtótájékoztatóján. a 13-15 százalékos növekedés nagymértékben köszönhető annak a szervezési és fejlesztési munkának, amelyet a begyűjtés fokozására a hulladék-és másodnyersanyagok hasznosításának programja keretében valósítanak meg.

a méh tröszt az utóbbi esztendőben számottevően bővítette, korszerűsítette begyűjtőhálózatát, új módszereket vezetett be, a lakosságnál keletkező hulladékok feldolgozására, tárolására is jobb feltételeket teremtett. megszervezte több olyan, korábban kárbavesző hulladék - üveg, műanyag, ólomakkumulátor, gumi - begyűjtését, amelyek a népgazdaság számára fontos, drágán beszerezhető nyersanyagokat pótolnak, helyettesítenek.

a lakossági hulladék mennyisége évente hat-hét százalékkal növekszik. a begyűjtés növekedése ma már ezzel lépést tart, de még mindig jelentősek az ebben rejlő tartalékok. a tröszt legnagyobb vállalata, a budapesti méh az országos mennyiségnek mintegy egyharmadát gyűjti be, az idén várhatóan 85 ezer tonna hulladékot, ami 12 százalékkal több a tavalyinál. az elmúlt időszakban budapesten is jelentősen bővült a felvevőhálózat - egyebek közt mozgó átvevőhelyekkel, konténerekkel -, szervezettebbé vált az iskolai hulladékgyűjtés, új szervezetek kapcsolódtak be a munkába. az értékes hulladékok begyűjtött mennyiségének növelése nagymértékben függ a méh vállalatok tevékenységének szolgáltatásjellegű fejlesztésétől. csütörtökön a szervezési és vezetési tudományos társaság a méh trösztrel közösen az ezzel kapcsolatos budapesti tervekről, feladatokról rendez ankétot a technika házában - jelentették be a sajtótájékoztatón. /mti/

os/tr/sl/mz ie

14.08 091182 2044

-.-

sb0030 4 160 mtib1039

sopron római kori emlékei - tudományos tanácskozás

1982. november 9. - a város római kori emlékeivel kapcsolatos kutatások eredményeiről rendeztek egész napos tudományos tanácskozást kedden sopronban az ország minden részéből érkezett régészek, történészek, muzeológusok részvételével. a mai sopron helyén épült scarbantia az időszerűségnek első és ötödik század között virágzó római város volt. régen ismert, hogy sopron középkori épületei és várfalai római kori alapokra épültek. scarbantia maradványainak tervszerű kutatása, feltárása harminc évvel ezelőtt kezdődött, s a keddi tanácskozáson ezt a három évtizedes munkát összegezték. az újabb eredmények közül beszámoltak arról, hogy feltárták a hajdani város fórumát, valamint az északi városkaput, amelyre a mai tüztorony épült. az itt előkerült római kori emlékeket konzerválták, és a területen szabadtéri muzeumot alakítottak ki. jelentős régészeti siker volt a római város déli kapujának feltárása is. ennek maradványaira a római közfürdővel együtt a mai orsolya téri iskola területén bukkantak rá. az elmúlt évek feltárásai révén sok feliratos sírkő, s más értékes lelet gazdagította sopron római korból származó régészeti anyagát. /mti/

cser/sza s st ie

14.10 091182 1232

-.-

sb0031 4 150 mtib1040

magyar-román vasuti tanácskozás szegeden

1982. november 9. - magyar-román vasuti tanácskozás kezdődött kedden a szegedi MÁV igazgatóság épületében. a két szomszédos ország határforgalmi vegyes bizottságának négy napos ülésén áttekintik a vasuti határforgalom kérdéseit és curtici közös határállomás munkáját. az elmúlt években ezen az állomáson új pályaudvar épült, villamosították mindkét vasut csatlakozó részét, és bekapcsolták az állomást a határforgalmi információs rendszerbe, ami lehetővé tette a határállomási kocsidatok számítógépes feldolgozását. a közös határállomás fejlesztése tovább folytatódik. előreláthatóan rövidesen megkezdik egy közös szociális létesítmény építését. /mti/

dén/f/s st ie

14.15 091182 0724

-.-

sb0032 4 130 mtib1041

budapesti pártaktiva az energiagazdálkodásról

1982. november 9. - a budapesti energiagazdálkodás szabályozására, javítására komplex, az ellátás és felhasználás teljességét átfogó, területi koncepció készül. ez meghatározza a főváros távlati energiafejlesztési és -ellátási programját, keretében döntés születhet az alapvető műszaki kérdésekről. a koncepció választ ad majd arra is, hogy a főváros energiaellátásához szükséges nagyberendezések, - például a fűtőművek, - energiahordozóinak összetétele milyen legyen. a koncepció kidolgozza majd azokat a műszaki, technikai megoldásokat és az energiahordozó-szerkezet módosításának programját, melyek eredményeként remélhetőleg mind kevesebb olajat tüzelnek majd el budapesten. a koncepció elkészítettője és gazdája a fővárosi tanács lesz - mondta békesi lászló, az mszmp budapesti bizottságának titkára azon az aktívaértekezleten, melyet kedden tartottak a pártbizottság villányi uti oktatási igazgatóságán, a főváros energiagazdálkodásának helyzetéről és feladatairól.

a résztvevők - köztük a kerületi pártbizottságok illetékes titkárai, a kerületi tanácselnökök; minisztériumok, főhatóságok, budapesti vállalatok, szövetkezetek, intézmények, a fővárosi tanács vezetői, illetve párttitkárai - előtt békesi lászló egyebek között elmondta:

- az energiagazdálkodás nem lehet csak a kizárólag e témával foglalkozó szakemberek ügye, feladata és felelőssége. a téma komplex jellege és egész társadalmunkra kiterjedő hatóköre magyarázza, hogy sikeres megvalósítása csak a párt irányító, szervező és ellenőrző tevékenységével képzelhető el. ezt szolgálja egyebek között az aktívaértekezlet is, amelyen legfontosabb budapesti politikai, irányítási és végrehajtási feladatokat vázolják fel.

a fővárosban található a kutatás és műszaki fejlesztés legfontosabb műhelyei, az energetikai ipar számos bázisvállalata. budapest részaránya az energiatermelésben elenyésző, ám annál meghatározóbb a felhasználásban. a főváros az ország legnagyobb fogyasztója, az összes energiamennyiség 15 százalékát használja fel. tavaly és idén az első félévben javult az energiagazdálkodás színvonala. ám ez - állapította meg békesi lászló - nem általános, az elért eredmények mértéke még nem megfelelő.

a gazdálkodó szervezetek informáltsága és szemlélete között óriási a különbség. negyven százalékuk eddig egyáltalán nem foglalkozott az energiavesztés okainak elemzésével, és számos olyan vállalati vezető akad, aki nem tudja: létezik minisztertanácsi rendelet, amely kötelezően előírja az energiagazdálkodási feladatok végrehajtását. /folyt. köv./ ag/pá/mz ie

14.16 091182 2630

-.-

sb0033 4 130 mtib1043

budapesti pártaktiva /2. rész/

- a tájékozatlanság természetesen nem csupán önmagában jelent problémát, hanem szemléletet tükröz, a kezdeményező-, cselekvőkészség hiányára utal - mondotta, majd ugyancsak általános tapasztalatnak minősítette, hogy a vállalatoknál alkalmazott anyagi ösztönzésben kizárólag az energiaszolgáltatással közvetlenül foglalkozók részesülnek. az energiát felhasználó, fogyasztó műhelyek vezetői és dolgozói többnyire ma sem érdekeltek a takarékosságban. ugyanakkor számos jó példa bizonyítja, hogy nemcsak nagy beruházásokkal, drága berendezésekkel, hanem okos gondolatok megvalósításával, szisztematikus aprómunkával is jelentős eredményeket lehet elérni.

a budapesti pártbizottság ezért számos, az energiagazdálkodást javító intézkedést tart szükségesnek. ezek közé tartozik a már említett komplex koncepció kidolgozása. kiemelt feladatnak tekintik továbbá az energiagazdálkodás hatékonyságát javító műszaki fejlesztés támogatását és a ma még sok tekintetben hiányos, hézagos ipari háttér megteremtését. ezen belül a különböző fogyasztást mérőkészülékek, széntüzelésű berendezések, energiatakarékos technológiák és anyagok megtervezése, illetve sorozatgyártása lehet a legfontosabb feladat. megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a hulladékenergia minél teljesebb körű felhasználására. valamennyi vállalati, városfejlesztési és közületi beruházás tervezésénél fontos szempontként kezelendő, hogy azokban az energiatakarékos megoldások előtérbe kerüljenek. az olaj-fűtés folyamatos abbahagyása érdekében fejlesztendő a fővárosi gázhálózat. meg kell teremteni a melegvíz-fogyasztás mérésének műszaki és anyagi feltételeit, hozzákezdve a fogyasztásmérő órák felszereléséhez. fontos az épületek megfelelő hőszigetelése, annak érdekében, hogy csökkenjen a távfűtés energiavesztesége. a lakosság energiafelhasználását különböző eszközökkel - energiatakarékos fűtőberendezések, de ezek mellett például hatékonyabb, érvelőbb propagandával is - lehet és kell csökkenteni.

a vitaindítót követően korreferátumok hangzottak el. kapolyi László ipari minisztériumi államtitkár egyebek között arról szólt, hogy a főváros energiastruktúráját is a központi energiagazdálkodási stratégiához kell igazítani. így fontos feladat, hogy mind kevesebb folyékony szénhidrogént használjanak fel budapesten, indokolt tehát növelni a földgázfogyasztók számát. ez annál is szükségesebb, mert a lakásépítési terveknek megfelelően csökken a telepszerű, „nagyházas”, építkezés, és gyarapodik az olyan magánérből készülő otthonok száma, melyek mindinkább egyedi gázfűtést kívánnak.

/folyt. köv./ ag/pá/mz ie

14.31 091182 2638

sb0034 4 130 mtib1045

budapesti pártaktiva /3. rész/

papp istván, az energiagazdálkodási intézet igazgatója kifejtette, hogy a külön-külön működő hőellátó rendszerek integrációjára, összehangolt rendszerré alakítására is szükség van ahhoz, hogy minél takarékosabban gazdálkodhassunk. rymorz páál, a fővárosi tanács közmű- és mélyépítési főigazgatóságának vezetője a tanács energiagazdálkodási akcióprogramjáról szólva elmondta, hogy a takarékosságban különösen szép eredményeket értek el a közüzemi, illetve közlekedési vállalatok. ez a közlekedésben egyebek között az üresjáratok csökkentésének, a jobb forgalomszervezésnek köszönhető. fokozatosan sikerül mérsékelni a kommunális energiafelhasználást is, például a távfűtött lakások utólagos hőszigetelésével. a legnagyobb eredményeket a fővárosi gázművek érte el, főleg a hálózat rekonstrukciójával. kovács antal, a ganz műszer művek műszaki vezérigazgató-helyettese arról számolt be: miként járul hozzá az energiagazdálkodási program megvalósításához a vállalat a mérőműszerek és a szabályozók kialakításával. különböző hőmérsékletszabályozókat, újfajta villamos mérő-órákat fejlesztettek ki, - mondotta, ám ezzel kapcsolatban szóvá tette a licencvásárlások ügyintézésének, az új műszerek engedélyezési eljárásainak hosszadalmasságát. tomcsányi attila, a kőbányai gyógyszerárugyár főenergetikusa energiaveszteség-feltáró vizsgálataik tapasztalatairól szólt. ezek alapján olyan kisberuházásokat valósítanak meg, melyek aránylag rövid idő alatt megtérülnek. javasolta, hogy az energetikai műszerezettség gondjait olyan, átfogó intézkedésekkel oldják meg, amelyek biztosítják a megfelelő alkatrészellátást és a szerviz is.

a korreferátumokat követő vitában több szállítási, ipari, kereskedelmi, szolgáltató vállalat vezetője, illetve energetikusa arról szólt, milyen eredmények és milyen gondok jellemzik üzemük energiagazdálkodását. sokan vélték úgy, hogy technológiai, műszaki megoldásokon kívül az eddigieknél is jobban kell törődni a dolgozók szemléletváltoztatásával, ösztönzésük megteremtésével, illetve javításával. /folyt.köv./ ag/pá/mz ie

14.43 091182 2095

sb0035 4 130 mtib1046

budapesti pártaktiva /4. rész/:

az aktivaértekezlet - melyet somogyi sándor, a budapesti pártbizottság titkára vezetett - békési lászló vitaösszefoglalójával zárult. /mti/

ag/pá/-ár/mz ie

14.48 091182 0206

-.-

sb0036 4 150 mtib1047

az országos munkavédelmi bizottság ülése

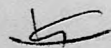
1982. november 9. - az országos munkavédelmi bizottság keddi ülésén - figyelembe véve az érintett szakszervezetek véleményét is - tájékozódott a mém erdészeti és faipari hivatala felügyelete alá tartozó gazdálkodó szervezetek munkavédelmi helyzetéről, a hivatal munkavédelmet irányító és ellenőrző tevékenységéről. ma az ország területének több mint 18 százaléka áll az erdőgazdasági termelés szolgálatában. növekszik az erdőnek a környezetvédelemben, a vízgazdálkodásban, az üdülésben és a sportolásban betöltött szerepe. az erdők mintegy 70 százaléka domb-, illetve hegyvidéken terül el, az erdei munkahelyekre naponta mintegy 1700 településről 5-50 kilométer távolságba szállítják a dolgozókat, nagyrészt erdei utakon. a dolgozók nagy része kedvezőtlen munkakörülmények között dolgozik.

a bizottság megállapította, hogy az üzemi balesetek 1980-ig kedvezően alakultak, az utóbbi 1-2 évben azonban a halálos üzemi balesetek száma megnőtt. a baleseteket nagyrészt műszaki és szervezési hiányosságok, továbbá a technológiai előírások és munkavédelmi követelmények betartásának elmulasztása idézi elő.

az omb egyetért azzal, hogy a szabálytalankodókkal szemben egy év alatt mintegy 500 alkalommal felelősségrevonásra került sor, s 15-20 súlyosan mulasztót állásából elbocsátottak.

erőfeszítések történtek a munkakörülmények javítására. az intézkedések eredményeként 1981-ben a munkahelyi veszélyeknek, ártalmaknak kitett dolgozók száma több, mint ötszázalékkal csökkent.

az omb felhívta a figyelmet arra, hogy a hatékonyabb munkavédelem érdekében szigorítani kell a munka- és technológiai felelősséget, az ellenőrzést, beleértve a termelésirányítók ellenőrzését is.

a bizottság - rabi béla ipari államtitkár előterjesztésében - foglalkozott az ipari munkavédelmi szabványosítás helyzetével és az időszerű tennivalókkal, majd megtárgyalta az egyes ágazati óvórendszabályok szabványokkal, szabályzatokkal való helyettesítésének, valamint a feleslegessé váló előírások megszüntetésének konkrét lehetőségeit.

az omb tájékozódott azokról a központi komplex állami intézkedésekről, amelyek - az előző ülésen felvetett igényeknek megfelelően - a közut-vasuti átjárók biztonságának fokozását szolgálják rövidebb, majd hosszabb távon is. /mti/

sl/s ie

14.52 091182 2129

-.-

sb0037 4 160 mtib1049

közművelődési filmfórum

1982. november 9. - országos közművelődési filmfórum kezdődött kedden a kecskeméti erdei ferenc művelődési központban. a börze-jellegű rendezvényen alkotók, gyártók, forgalmazók, közművelődési szakemberek vesznek részt. megtekintik az elmúlt három évben készült rövidfilmeket, majd az utolsó napon szekcióüléseken vitatják meg, miként lehetne szélesebb körben, hatékonyabban felhasználni a sokszor kérésre készített, rövid ideig vetített alkotásokat.

a háromnapos programban a mafilm népszerű-tudományos, híradó és dokumentum, propaganda és katonai filmstúdiójában, a pannónia videofilm, valamint rajz- és animációs műtermében, továbbá a televízió közművelődési főosztályán gyártott filmek kerülnek a mozivászonra.

a fórum mintegy kétszáz résztvevője a művelődési házban és az otthon moziban két nap alatt 138 filmet tekint meg, ezek legtöbbje 10-20 perces, de akad közöttük egyóránál hosszabb is, mint például a mátyás király könyvtárát bemutató bibliotheca corviniana. a változatos témájú filmek közötti eligazodást segítik a fórum alkalmából kiadott katalógusok, melyek ismertetik egy-egy alkotás

bel

- 30 -

1982.11.09.

gyártási évét, műfaját, vetítés idejét, a filmszalag méretét, a gyártó stúdió nevét, az alkotókat, s magát a témát. ez hasznos segítség mindazoknak, akik az oktatásban, közművelődésben szeretnék jobban hasznosítani az audiovizuális módszert. /mti/

Lak/bné/st/ig ie

15.20 091182 1414

-. -

sb0038 4 130 mtib1050

mta küldöttség utazott a szovjetunióba

1982. november 9. - a magyar tudományos akadémia küldöttsége - szentágothai jános akadémikusnak, az mta elnökének vezetésével - kedden a szovjetunióba utazott, a szovjetunió tudományos akadémiaja elnökségének meghívására. /mti/

jgy/-ár/mz ie

15.42 091182 0298

-. -

sb0039 4 130 mtib1051

városi tanácsrendeletek a lakásgazdálkodásról

1982. november 9. - a lakásgazdálkodást szabályozó rendeletet fogadott el keddi ülésén a salgótarjáni, a balassagyarmati és a békéscsabai városi tanács, az új tanácsrendeletek a helyi sajátosságoknak megfelelően alkalmazzák a magasabb szintű lakásügyi jogszabályokat.

a salgótarjáni városi tanács rendelete egyebek között kimondja, hogy a mennyiségi lakáshiány csökkentésére az évenként elosztható lakások legalább 75 százalékát a soros lakásigénylőknek kell kiutalni, s egyszersmind csökkenteni kell a szanálás miatt, továbbá a termelési és társadalmi érdekből kiutalt lakások számát. a megüresedett lakásoknak a korábbinál nagyobb részét kapják olyan csereigénylők, akiknek a korábbi lakása ismételten felhasználható. a lakáshoz juttatásnál előnyben részesíti a törzslakosságot. a két tanácsrendelet egyaránt kimondja, hogy a

mind salgótarján, mind balassagyarmat

bel

- 31 -

1982.11.09.

bérlőkiválasztási jog feltétele a lakás teljes létesítési költségének megfizetése. a lakbérek övezetek szerinti differenciálását a két város tanácsa nem tartotta indokoltnak, de salgótarjánban továbbra is csökkentett lakbéreket fognak fizetni a régi kolóniák lakói. magasabb lakbéreket állapítottak meg viszont mindkét városban a kertes családi ház jellegű bérlakásokért, tekintettel az udvar és a kert használatából származó előnyökre.

a békéscsabai városi tanács rendelete a bérlakás igénylésére jogosultak közül öt éven belül beépíthető házhellyel, lakóházzal, üdülőtelekkel, üdülővel, hétvégi házzal, háromezer négyzetméternél nagyobb területű és rendszeres jövedelmet biztosító termő szőlővel, gyümölcsösrel vagy kertművelési águ ingatlannal, illetve 600 négyzetméternél nagyobb területű mezőgazdasági ingatlannal rendelkeztek. a magáncsere-forgalmi árak befolyásolására a rendelet lehetővé teszi, hogy a jövőben az ingatlankezelő vállalat is elfogadjon lakásbérleti jogviszonyról való lemondást, és ilyenkor a lakásért magasabb összeget fizethet, mint a lakásügyi hatóság. szabályozták békéscsabán a tanácsi bérlakások értékesítésének feltételeit is. ezzel kapcsolatban a rendelet a többi között kimondja, hogy a városban csak olyan lakóházat, illetve lakást jelölhetnek ki értékesítésre, amelynek felújítása óta már legalább öt év eltelt, s a részletes városrendezési terv alapján 15 éven belül nem kerül lebontásra. a telepszerű, többszintes lakóépületek csak felépítésük után 25 évvel értékesíthetők. /mti/

csiz/bty/st/mné/mz ie

16.07 091182 2455

kizárja azokat, akik az igénylés benyújtását megelőző

-. -

sb0040 1 150 mtib1052

a szerkesztőségek figyelmébe!

1982. november 9. - mai bs0045 mtib1019 sz. hírünk /plusz 1. sz. / 1. bek. 4. sorában a név helyesen: zalaszentgróti rekord ruhaipari szövetkezet

/mti/ ig ie

16.22 091182 0227

-. -

bel

- 32 -

1982.11.09.

sb0041 1 160 mtib1048

omega-sajtótájékoztató

1982. november 9. - az idén husz éves az omega együttes. a héten jelenik meg tizenegyedik nagylemezük, november 11. és 15. között pedig öt estén át lépnek fel a budapest sportcsarnokban. a jubileum és a hangverseny-sorozat alkalmából kedd délelőtti sajtótájékoztatót rendezett a magyar hanglemezgyártó vállalat a koncertek színhelyén, a budapest sportcsarnokban.

elmondták: az elmúlt két évtized alatt több mint 3 millió magyaroton-lemez jelent meg az omega felvételeiből, amelyekből több mint másfél milliót itthon értékesítettek. a jubileum tiszteletére platina-émlékmezőket adtak át az együttesnek.

benkő lászló, az omega vezetője számolt be a koncertsorozat előkészületeiről és a műsorról. ez alkalommal - a korábbi kisstadionbeli hangversenyek gyakorlatától eltérően - nem lesznek ugynevezett előjátékos együttesek: a teljes programot az omega adja. a műsor egyrészt a tizedik nagylemez, az arc, másrészt a most napvilágot látó omega xi. anyagából tevődik össze, s emellett felcsendülnek korábbi omega-szlágerek is. az együttes a legmodernebb technikai apparátust mozgósítva lép esténként a 10-10 ezer néző elé, s a hangversenyekről televíziós felvétel is készül. az új lemez zenéje egyébként erőteljesen épít a számítertechnikára, az elektronikus muzsika új vívmányaira. /mti/

da/ka/-ár/mz ie

16.36 091182 1346

.-.

sb0042 4 160 mtib1054

orosz nyelvű filmklub pécssett

1982. november 9. - orosz nyelvű filmklub kezdte meg működését kedden pécssett, a kossuth filmszínházban. a szovjet filmek klubjának létrehozásával rendszeressé válnak a korábban alkalmoszerűen megtartott vetítések, amelyeken a legújabb szovjet filmkötéseket eredeti, orosz nyelvű előadásban, szinkron nélkül tekinthetik meg a nézők. a város oroszul beszélő és a nyelvet tanuló lakóinak igénye volt egy ilyen filmklub létrehozása. a megnyitó előadáson a 34-es gyors című új katasztrófafilmét mutatták be. /mti/

kász/bné/st/ig hgy

16.39 091182 0578

bel

- 33 -

1982.11.09.

sb0043 4 130 mtib1055

előzetes letartóztatásban a budapesti taxirabló

1982. november 9. - rablás elkövetése miatt a pest megyei rendőrfőkapitányság eljárást indított révész józsef 19 éves parképitő, miskolci lakos ellen. a nyomozás eddigi adatai szerint révész az elmúlt hétvégén a keleti pályaudvarnál beült egy taxiba és a sofőrt késsel arra kényszerítette, hogy vigye őt hegyeshalom és érd határában a gépkocsivezetőt kiszállította, a volánhoz ült, s visszahajtott budapestre, ahol a rákóczi téren egy várakozó gépkocsiba ütközött. az ütközés következtében révész könnyű sérülést szenvedett. révész józsefet a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte, az ügyben a nyomozást tovább folytatják. /mti/

sr/ka/-ár/ig hgy

16.46 091182 0721

.-.

sb0044 4 160 mtib1056

plugor sándor kiállítása

1982. november 9. - plugor sándor sepsiszentgyörgyi grafikusművész alkotásaiból nyílt kiállítás kedden kecskeméten, az erdei ferenc művelődési központban. a főként szépirodalmi művekhez készített illusztrációiról ismert művész kiállításának érdekessége, hogy az itt látható rajzok egyidejűleg a megye irodalmi lapjának, a forrásnak a novemberi számában is megjelentek. az ady endre, farkas árpád, józsef attila, kányádi sándor, petőfi sándor, sütő andrás és szilágyi domokos műveikhez készített tollrajzok mellett főként a 80 éves illyés gyula előtt tisztelgő fémkarcok szerepelnek a tárlat anyagában. /mti/

lak/bné/kö st hgy

16.47 091182 0668

.-.

Félig

sb0045 4 130 mtib1058

megkezdődött az európai ensz-társaságok regionális konferenciája /1.rész/

1982. november 9.- kedden budapestén megkezdődött az európai ensz-társaságok nyolcadik regionális konferenciája. a négynapos tanácskozáson 24 ország 90 delegátusa vesz részt, s vitatja meg az ensz-társaságok feladatait az enyhülési folyamat kibontakoztatásában. összegzik továbbá az 1975-ben helsinki aláírt biztonsági és együttműködési záróokmány megvalósulásának tapasztalatait. a jelenlévőket sidney willner, az ensz-társaságok világszövetsége /wfuna/ elnöke üdvözölte, majd méltatta a konferencia jelentőségét.

beszédében kiemelte: a tanácskozás iránt megnyilvánult érdeklődés azt jelzi, hogy a feszültebb nemzetközi helyzet ellenére is a nemzeti társaságok készek a párbeszéd folytatására, keresik a módját, hogyan járulhatnak hozzá a béke megőrzéséhez, a megtorpanni látszó enyhülési folyamat fenntartásához. a wfuna elnöke a továbbiakban arra utalt, hogy éppen e napon ült össze ismét a madridi konferencia is, ahol a leszerelésről, a bizalom erősítő intézkedések előfeltételeinek megteremtéséről cserélnek véleményt a delegátusok. a budapesti értekezlettől azt várják: építő javaslatokkal könnyíti meg az ésszerű kompromisszumok létrejöttét a madridi értekezleten.

a magyar ensz-társaság nevében simai mihály elnök köszöntötte a résztvevőket. szólt hazánknak a felszabadulás óta megtett újtjáról, arról, hogy az elmúlt évtizedekben a szocialista építőmunka eredményeivel párhuzamosan hazánk nemzetközi helyzete megerősödött, tekintélye megnőtt, egyenrangú partnerré vált a tárgyalóasztaloknál. az 1950-es évek második felében bekapcsolódott az ensz munkájába, s tevékenyen közreműködik a nemzetközi szervezet céljainak megvalósításában.

simai mihály ezután a jelenlegi nemzetközi problémákra utalva kijelentette: a hazai békemozgalom társadalmunk minden rétegét felsorakoztatta a béke megőrzésének, a nukleáris háború elhárításának ügye mögé.

/folyt. köv./ gi/ka

17.00 091182 1982

-.-

sb0046 4 130 mtib1059

megkezdődött az európai... /2. rész/

- hazánk nemzeti jövedelmének több mint a felét a külkereskedelemben realizálja. érdekeltek vagyunk tehát a jó kapcsolatok fenntartásában, - folytatta a magyar ensz-társaság elnöke, majd arra hívta fel a figyelmet, hogy az utóbbi időben a nemzetközi helyzetben bekövetkezett kedvezőtlen változások meggátolják az együttműködés kívánatos fejlesztését. a mostani regionális konferencia hozzájárulhat a bizalom erősítéséhez, lendületet adhat a kölcsönös előnyökön alapuló gazdasági kapcsolatok elmélyítéséhez. a magyar ensz-társaság javaslataival elő kívánja mozdítani a madridi konferencia sikerét, s erejéhez, lehetőségeihez mérten kiveszi részét az enyhülés elé gördített akadályok elhárításának nehéz munkájából.

péter jános, az országgyűlés alelnöke, a magyar politikatudományi társaság elnöke előadásában rámutatott: hazánk továbbra is élő kapcsolatokat tart fenn a világ számos országával. rendszeresen a kétoldalú eszmecsere, a közelmúltban például braziliában és mexikóban tartottak értekezletet a politológiával foglalkozó szakemberek. megbeszéléseiket a nyugodt, tárgyyszerű légkör jellemezte, nem törekedtek az ellentétek kiélezésére, a feszültség fokozására.

megelelőzhető-e a nukleáris háború? s ha igen, hogyan? - tette fel a kérdést péter jános, majd azt a választ adta: igen, elkerülhető a háború, ha a bizalom helyreáll, s a kormányok tárgyalások útján kívánják rendezni nézeteltéréseiket. a helsinkihez vezető útra visszatekintve emlékeztetett arra: hat év kellett, mire a budapesti felhívásból valóság lett, s összeültek az európai államok, valamint az usa és kanada vezetői a finn fővárosban. a mérőföldként értékelhető konferencia azért jöhetett létre, mert a felek nem vádaskodtak, hanem a megegyezés lehetőségét keresték, oly módon is, hogy rangsorolták a feladatokat: eldöntötték, mi oldható meg azonnal, s mi az, amit későbbre kell halasztani. erre van szükség ma is; most, amikor a szovjet-amerikai viszony javítása az elsődleges tennivaló - szögezte le.

/folyt. köv./ gi/ka/mz hgy

17.01 091182 2074

-.-

bel

- 36 -

1982.11.09.

sb0047 4 130 mtib1060

megkezdődött az európai ... /3. rész/

ezután antony curnow, az ensz genfi információs központjának igazgatója tolmácsolta perez de cuellar-nak, az ensz főtitkárának üdvözlését a konferencia résztvevőinek. üzenetet intézett a regionális értekezlethez puja frigyos külügyminiszter is. ebben a többi között méltatja a wfuna tevékenységét, azokat az erőfeszítéseit, amelyeket az enyhülés megőrzéséért, a folyamat további kibontakoztatásáért tesz.

marek hagamajer, a wfuna főtitkára elmondta, hogy a mostani konferencián olyan alapvető kérdésekre igyekeznek választ találni: melyek a fegyverkezés fokozódásának okai, hogyan lehetne elejét venni a nukleáris világháborúnak, miképp lehetne meghátrálásra bírni a fegyverkezési hajszában érdekelt erőket. a főtitkár utalt rá: az utóbbi években a nemzetközi politika szóhasználatából szinte kiveszett az enyhülés kifejezés. holott nem nélkülözhető, mindent el kell követni, hogy visszaállítsák korábbi jogaiba. csodák persze nincsenek, tett hozzá, az óhaj kevés ehhez. időre, tetemes energiára és közös tettekre van szükség ahhoz, hogy folytatódjék az 1970-es években örömdetesen felgyorsult, majd megtorpant folyamat kibontakozása.

a regionális konferencia szerdán folytatja, s várhatóan csütörtökön fejezi be munkáját. /mti/

gi/ka/mz hgy

17.09 091182 1311

-. -

sb0048 4 160 mtib1061

magyar festő ausztráliából

1982. november 9. - szabó józsef ausztráliában élő magyar festőművész kiállítása nyílt meg kedden győrött, a városi könyvtár galériájában. a rajztechnika alapjait győrött sajátította el, ausztráliában már számos önálló kiállítása volt. ezúttal mintegy ötven olajfestményét mutatja be szülővárosában: portrékat, tájképeket és csendéleteket. a tárlat után képeit nem viszi magával, hanem győr városának, a xantus jános muzeumnak, s a város különböző intézményeinek ajándékozza. /mti/

cser/sza/kö st hgy

17.11 091182 0546

bel

- 37 -

1982.11.09.

sb0049 4 160 mtib1062

kották és zenei könyvek az ndk-ból

1982. november 8. - kották és zenei könyvek az ndk-ból címmel kiállítás nyílt kedden az eötvös klubban a kultura külkereskedelmi vállalat és a zeneműkiadó rendezésében. a mintegy 600 kiadványból álló kollekció kiadó munkáját reprezentálja. a kiállítást, amely november 12-ig tekinthető meg, klaus burmeister, a lipcsei peters kiadó igazgatója nyitotta meg. a bemutatott kiadványok a helyszínen megrendelhetők. /mti/

da/mz hgy

17.13 091182 0481

-. -

sb0050 4 150 mtib1063

a fővállalkozó: építőipari szövetkezet

1982. november 9. - minisztériumi, tanácsi és szövetkezeti szakemberek vettek részt kedden tatabányán azon a szakértői szemlén, ahol a kertvárosban épülő házakat mutatták be. a 420 célcsoportos kolóniapótló lakás az országban az első olyan építkezés, ahol szövetkezet a fővállalkozó. a tatabányai építőipari szövetkezet a múlt év májusában erre a feladatra társulást alapított a fertődi építőipari szövetkezettel és a tatabányai szénbányák építészeti üzemével. a szövetkezet hosszú idő óta részt vesz a lakásépítésben, kiegyensúlyozottan gazdálkodik, és ez garanciát jelentett a városi tanácsnak arra, hogy megbizsa ezzel a feladattal. így meggyorsult a régi bányásztelepek felszámolása, a fertődi szövetkezet bekapcsolódásával pedig növekedett komárom megye még mindig szűk építőipari kapacitása. a győr megyei szövetkezet készíti el az ötszintes házak alagutzsalus szerkezetét, a szénbányák építészeti üzeme az alapozást, a járulékos munkákat, és emellett 210 lakás befejezésének gazdája. a tatabányai szövetkezet a fővállalkozói teendők ellátásán kívül, a tetőszigetelést és a homlokzatburkolást, valamint a másik 210 lakás befejező munkáit végzi el.

a szemlén megállapították, hogy a munkák tervszerűen haladnak, a felmerülő nehézségek megoldásában a kivitelezők segítséget kapnak a beruházó tatabányai tanácstól és a generáltervező északdunántúli tervező vállalat soproni irodájától. a házak külső és a lakások belső kialakítása sokkal szebb, változatosabb a megszokottnál, ugyanakkor az építkezés kevesebbe kerül, mint a megyében épülő, más házgyári és alagutzsalus lakások. nem mellékes az sem, hogy az

4

alkalmazott technológiával a lakások fűtésénél a házgyárihoz képest 25-30 százalékos a hőenergiamegtakarítás. a tervnek megfelelően, jövőre átadják az első 80 lakást, a hatodik ötéves terv végére pedig valamennyibe beköltözhetnek a lakók. /mti/

ber/wné/st/ig hgy

17.28 091182 1935

-. -

sb0051 4 160 mtib1064

elhunyt hlatky László színművész

1982. november 9. - a vidám színpad igazgatósága megrendülten tudatja, hogy hlatky László színművész, a színház tagja 71 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. temetéséről később intézkednek.

x x x

hlatky László a színművészeti akadémia elvégzése után 1931-től vidéki társulatoknál működött, majd a pécsi nemzeti színház igazgatója, később többek között a vígszínháznak és a magyar néphadsereg színházának tagja volt. a vidám, illetve a kis színpad társulatában 1955 óta játszik. jelentősebb alakításai: demjanovics /dosztojevszkij: két férfi az ágy alatt/, ács /csizmarek: nem élünk kolostorban/, bujkalov /katajev: bolond vasárnap/. az utóbbi években elsősorban kabarészerepekben hívta fel magára a figyelmet. kibédi ervimmel újra életre keltették a kabarétréfák klasszikus párosát, hacseket és sajót, sok derüs percet szerezve a nézőknek. /mti/

da/mz

17.31 091182 0953

-. -

sb0052 4 160 mtib1066

farkas aladár műveinek kiállítása esztergomban

1982. november 9. - farkas aladár munkáiból nyílt tárlat kedden esztergomban, az ipari vezetőképző intézetben. a kétszeres munkácsy-díjas érdemes művész egész életművét átfogja a bemutató, amelyen több mint 50 szobrát, illetve kisplasztikáját láthatják az érdeklődők. kiállítják a politikai eseményekről szóló sorozatait, plakettjeit, a harmincas és negyvenes években készült antifasiszta szobrainak, valamint a felszabadulás után alkotott emlékműveinek több kicsinyített változatát. a tárlat november végéig tekinthető meg. /mti/

ber/wné/kö ká hgy

17.44 091182 0614

-. -

sb0053 4 130 mtib1067

összegyűjtik a magyarországi népfrent-mozgalom dokumentumait

1982. november 9. - a hazafias népfrent országos titkársága a közelmúltban hozott határozatot a magyarországi népfrent-mozgalom történetének megírására. a munka feladatait, módszereit a hmf honismereti munkabizottságának keddi ülésén vitatták meg.

mint a jelenlévők elmondták a népfrent-történet megírásának igénye már régebben felvetődött, de a megoldást nehezítette, hogy a mozgalom dokumentumai, forrásanyagai nem voltak együtt. ugyan korábban is születtek igényes művek a magyar népfrent multjáról, de ezek csak a mozgalom egyes területeivel foglalkoztak. kedvező fogadtatásuk is bátorítást, ösztönzést adott a népfrent-mozgalom további, részletes kutatásához, a feltárt dokumentumok közzétételéhez. nagy jelentőségű és bonyolult munka ez, amelynek során nemcsak a politikai szemlélet időszakonkénti változását, hanem az ehhez szorosan kapcsolódó irodalmi áramlatok alakulását is figyelembe kell venni. a helyi népfrent-törekvések bemutatása ugyanakkor feltárhatja a mozgalom sokszínűségét is; s azt, hogy miként hatottak a mozgalomra, egyes városok, községek jellegzetes gazdasági és társadalmi viszonyai.

ma már egyre kevesebben vannak, akik személyes tapasztalataik alapján szólhatnak a mozgalom történetéről; ezért is szükséges, hogy a népfrent volt, és mai vezetőinek, kiváló munkásainak visszaemlékezéseit is rögzítsék, így rendkívül értékes, sok esetben

hiánypótló adatok birtokába juthatnak a kutatók. e munka irányítására országos és megyei bizottságokat hoznak létre, amelyek összefogják az ország különböző területein dolgozó aktívák tevékenységét. a kutató munkába bevonják a helytörténeti szakkörök, a tudományos diákkörök tagjait, az állami- és társadalmi szerveket. az anyaggyűjtéssel egyidőben pályázatot is hirdetnek, hogy e munkából minél többen részt vállalhassanak, s ha arra érdemes munkák születnek, akkor még az összefoglaló kiadvány megjelenése előtt a nagyközönség elé tárják azokat.

a magyarországi népfront-mozgalom történetének megírásával társadalmi tudatunk gazdagodhat, nemzeti önismeretünk gyarapodik. a gyűjtőmunkában résztvevők széles tábora tovább élénkítheti a hazai népfront-mozgalmat, hiszen e mozgalom fél évszázados története és jelene testesíti meg ma társadalmunk osztályainak és rétegeinek politikai szövetségét, a kommunisták és pártunkivüliek, a különböző világnézetű állampolgárok együttműködését - hangsúlyozták az ülésen. /mti/

fr/ka/ár/ig hgy

17.45 091182 2491

-. -

sb0054 4 160 mtib2037

kollégiummá avatták a pécsi középiskolai diákotthon

1982. november 9. - kollégiummá avatták kedden a pécsi középiskolai diákotthon, amelynek lakói és nevelői fél évtizedes kiemelkedő közösségi munkájukkal és a jó tanulmányi eredménnyel érdemelték ki a kitüntető címet. az öt éve működő intézményben jelenleg négyszáz diáklány él és dolgozik, tanulmányi átlageredményük jobb, mint iskoláik nem kollégiumi tanulóié. az évente újjáválasztott diáktanács sikeresen irányította a diákotthon mindennapi életét, művelődési programokat szervezett, ellenőrizte és értékelte a tanulócsoporthoz munkáját.

a kollégiumi cím adományozásáról szóló oklevelet légrádi rudolfné, az intézmény igazgatója, a kisz központi bizottságának kollégiumi zászlóját pedig mezőfi helga, a diáktanács titkára vehette át a keddi avatónépszerűsége. /mti/

kász/bné/ká/ig hgy

17.53 091182 0863

-. -

sb0055 4 180 mtib2038

időjárásjelentés

1982. november 9. - a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

az évszakhoz képest enyhe idő

várható időjárás az országban szerda estig:

az időnként erősen megnövekvő felhőzetből inkább csak a nyugati és déli országrészben fordul elő kisebb eső, zápor. a többfelé élénk déli szelet helyenként még erős szellőkészek kísérik.

a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet az ország nagy részén 1 és 6 fok között alakul, de nyugaton 8, északkeleten viszont csak 0 fok körül lesz. a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 9, 14 fok között várható. /mti/

i/kö hgy

17.55 091182 0623

-. -

sb0056 4 160 mtib2040

palcsó sándor negyedszázados jubileuma

1982. november 9. - palcsó sándor kiváló művészt operaházi tagságának 25. évfordulója alkalmából kedden este köszöntötték az erkel színház színpadán. a társulat jókívánságait mikó andrás, az operaház főrendezője tolmácsolta a művésznak, aki a rövid ünnepség után muszorgszkij borisz godunov című operájának bolond szerepében lépett nagy sikerrel a közönség elé.

x x x

palcsó sándort hanganyaga, muzikalitása, színészi ereje elsősorban karakterfigurák megformálására teszi alkalmassá. comprimario - az olasz terminológia így nevezi a kis szerepet, amelynek jelentőségét, lényegét nem terjedelme adja, hanem az, hogy részes a cselekményben és önálló karaktere van. s hogy milyen gazdag az operairodalom az ilyen típusú feladatokban is, arra jó példa palcsó sándor széles, 74 szerepet magában foglaló repertoárja. ritka művészi erénye az önismeret: nem akar olyan típusú hős lenni, mint otello, stolzingi walter, florestan, des grioux vagy belmonte, viszont nagyszerű cassio, david, jaquino, edmond, a diák és

pedrillo ugyanezekben a verdi-, wagner-, beethoven-, puccini- és mozart-operákban. pályájának egyik érdekessége, hogy nem egy operában - például a saloméban, a turandotban, a rajna kincsében - az évek során több feladatot is kapott, a borisz godunov legutóbbi felújításán pedig az egyik szereposztásban a bolondot, a másikban a sujszkij herceget keltette életre. /mti/

da/ka/ár/ig hgy

18.24 091182 1481

.-.

sb0057 4 150 mtib2041

nyitrai ferencné vietnamba utazott

1982. november 9. - hoang trinh-nek, a vietnami szocialista köztársaság központi statisztikai hivatala elnökének meghívására, a két ország statisztikai együttműködésének megtárgyalására kedden vietnamba utazott nyitrai ferencné államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke. látogatását követően moszkvában részt vesz a kgst statisztikai együttműködési állandó bizottság 40. ülésén. /mti/

sl/ig hgy

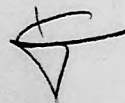
18.29 091182 0462

.-.

sb0058 4 160 mtib2042 /felhasználható: 19.10-től/

szovjet együttes magyarországon

1982. november 9. - kedden este a vigszínházban befejezte magyarországi vendégszereplését a szovjetunió belügyminisztériumának ének- és táncgyüttese. a turné november 3-án budapestben kezdődött, ahol az együttes a belügyminisztérium művelődési házában a nagy októberi szocialista forradalom 65. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi előadáson lépett fel. ezt követően 4-én szarvason a művelődési központban, 5-én nyíregyházán a mórlicz zsigmond színházban, 6-án a miskolci nemzeti színházban, 7-én debrecenben a kölcsény ferenc művelődési központban, 8-án pedig budapestben a pataky istván művelődési központban szerepelt.

az együttes 1973-ban alakult. az együttes alapítója és művészeti vezetője rafael versinyin karnagy irányításával sajátos programot dolgozott ki a társulat három csoportja: a kórus, a zenekar és a tánckar. a zenekar például a vonós hangszerek erőteljes alkalmazásával tér el más szovjet együttesek szokásos katonazenekari összetételétől, inkább a szimfonikus hangzáskép felé közeledve, a kórus pedig a zenekari kíséretű művek mellett szívesen tolmácsol kíséret nélküli, a capella darabokat is. a társulat zenei programja meglehetősen sokrétű: a népzenei feldolgozásokon kívül katonadalok ugyanúgy megtalálhatók benne, mint az orosz románc-irodalom remekei, sőt orosz és külföldi klasszikus szerzők művei is. a tánckar orosz, ukrán számok mellett a szovjetunió más népeinek táncaiból is előad. magyarországi vendégszereplése alkalmából műsorában magyar kompozíciók is helyet kaptak, egyebek közt kodály háry jánosnak toborzóját is láthatta-hallhatta a közönség, s egy fergeteges csárdást is betanult a tánckar. /mti/

da/ig/bc/ig hgy

18.37 091182 1712

.-.

sb0059 4 180 mtib2049

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1.rész/

1982. november 9.

sb0001 társadalmi munka.../1.rész/
 sb0002 társadalmi munka.../2.rész/
 sb0003 a művelődés új módszerei /1.rész/
 sb0004 a művelődés új módszerei /2.rész/
 sb0005 dalszínházi krónika
 sb0006 kereszteslovagok építették...
 sb0007 jubiláló krónikamozgalom
 sb0008 vad-statisztika /1.rész/
 sb0009 vad-statisztika /2.rész/
 sb0010 telelőben a csikóménes
 sb0011 olcsó takarmánytárolók
 sb0012 kisvállalkozás az állami...
 sb0013 isoperl - hőszigetelő perlit
 sb0014 lakóterületi modell
 sb0015 szocialista országok...
 sb0016 1 szezon - szabadidőruházati...
 sb0017 világifjúsági nap: 1.rész
 sb0018 magyar-osztrák...
 sb0019 világifjúsági nap: 2.rész

sb0020 gyermekgyilkosság 1.rész
 sb0021 gyermekgyilkosság 2.rész
 sb0022 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0023 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0024 s.hegedüs lászló afrikába ...
 sb0025 balesetek
 sb0026 elhunyt türk mihályné
 sb0027 világifjúsági nap: /3. rész/
 sb0028 a szlovén települések
 sb0029 háromszázezer tonna hulladékot
 sb0030 sopron római kori emlékei
 sb0031 magyar-román vasuti ...
 sb0032 budapesti pártaktiva /2. rész/
 sb0033 budapesti pártaktiva /3. rész/
 sb0034 budapesti pártaktiva /4. rész/
 sb0035 az omb ülése
 sb0036 közművelődési filmfórum
 sb0037 mta küldöttség utazott
 sb0038 városi tanácsrendeletek ...
 sb0039 a szerkesztőségek figyelmébe!
 sb0040 orosz nyelvű filmklub pecsett
 /folyt.köv./ mz

21.06 091182 1413

-. -

sb0060 4 180 mtib2050

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 omega-sajtótájékoztató
 sb0042 előzetes letartóztatásban
 sb0043 plugor sándor kiállítás
 sb0044 megkezdődött az európai ensz /1. rész/
 sb0045 megkezdődött az európai ensz /2. rész/
 sb0046 megkezdődött az európai ensz /3. rész/
 sb0047 magyar festő ausztráliából
 sb0048 költők és zenei könyvek ...
 sb0049 a fővállalkozó: építőipari ...
 sb0050 elhunyt hlatky lászló ...
 sb0051 farkas aladár műveinek ...
 sb0052 összegyűjtik a magyarországi ...
 sb0053 kollégiummá avatták ...
 sb0054 időjárásjelentés
 sb0055 palcsó sándor jubileuma
 sb0056 nyitrai ferencné vietnamba utazott
 sb0057 szovjet együttes magyarországon

sb0058 tartalomjegyzék /1. rész/
 sb0059 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács gyöngy
 szerkesztették: fehér péter
 izsák erika
 halasi gyöngy

- v é g e -

/mti/ mz hgy

21.07 091182 0970

4

-. -

Belföldi hírek

-----
budapest, 1982. november 10. bel. s z e r d a
-----

sb0001 4 150 mtib1001

változások a lakosság időbeosztásában /1. rész/

1982. november 10. - a központi statisztikai hivatal összeállítást készített arról, miként változott a lakosság időbeosztása az utóbbi másfél évtizedben, mennyi időt töltenek az emberek kereső-foglalkozással, mennyit utazással, házimunkával, mellékfoglalkozással, szórakozással, pihenéssel. a felmérés tanúsága szerint általában kedvezőek a változások: a kötelező munkaidő lerövidült, s a nők ma már háztartási munkával is egy órával kevesebb időt töltenek, mint másfél évtizeddel ezelőtt.

igy is a háztartási munkával töltött idő a nőknél átlagosan 4 és egynegyed óra, a férfiaknál egy óra és néhány perc. a kereső nők kevesebb időt tudnak a háztartásra fordítani, ezért a családjukban élő férfiak is nagyobb részt vállalnak belőle. a háztartási munka megrövidülésében lényeges szerepet játszott a gépesítés - különösen a mosógép elterjedése - és a korszerűbb fűtés is.

jelentékeny az az idő, amelyet a férfiak különféle építési és javítási, karbantartási munkákra fordítanak. a magánérből épülő új lakások nagyrésze - elsősorban a községekben - a rokonok, barátok, munkatársak közös összefogásával készül el. a statisztikai adatfelvétel szerint minden magánérből felépült új lakásra 300 tizórás munkanapnak megfelelő időt fordítanak.